

LIETUVOS RESPUBLIKOS UŽSIENIO REIKALŲ MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga. J.Tumo-Vaižganto g. 2. LT-01511 Vilnius, tel.: (8 5) 236 2444, (8 5) 236 2400,

faks. (8 5) 231 3090, el. p. urm@urm.lt, <http://www.urm.lt>

Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188613242

Lietuvos Respublikos Vyriausybės
kanceliarijai

2018-10-09 Nr. (21.1.1) 3-4461

DĖL 2018 M. SPALIO 10 D. VYRIAUSYBĖS PASITARIMO DARBOTVARKĖS

Siunčiame medžiagą 2018 m. spalio 10 d. Vyriausybės pasitarimo darbotvarkės klausimu dėl Lietuvos Respublikos pozicijų dėl klausimų, svarstomų 2018 m. spalio 16 d. Europos Sąjungos Bendrųjų reikalų tarybos ir specialiosios Bendrųjų reikalų tarybos (50 straipsnis) ir 2018 m. spalio 18 d. Europos Vadovų Tarybos ir specialiosios Europos Vadovų Tarybos (50 straipsnis) posėdžiuose.

PRIDEDAMA:

1. Lietuvos Respublikos pozicijos dėl klausimų, svarstomų 2018 m. spalio 16 d. Europos Sąjungos Bendrųjų reikalų tarybos ir specialiosios Bendrųjų reikalų tarybos (50 straipsnis) ir 2018 m. spalio 18 d. Europos Vadovų Tarybos ir 2018 m. specialiosios Europos Vadovų Tarybos (50 straipsnis) posėdžiuose, 7 lapai;
2. Vyriausybės rezoliucijos projektas, 1 lapas.

Viceministras

Albinas Zananavičius

Ž. Mozūraitis, tel. 236 2597, el. p. zymantas.mozuraitis@urm.lt;

Originalas nebus siunčiamas

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖ

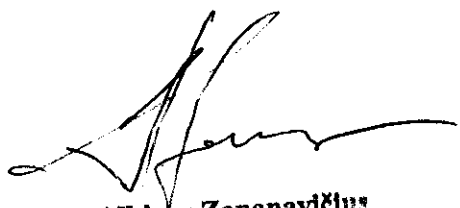
REZOLIUCIJA

**DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS POZICIJŲ DĖL KLAUSIMŲ, SVARSTOMŲ
2018 M. SPALIO 16 D. EUROPOS SĄJUNGOS BENDRŲJŲ REIKALŲ TARYBOS IR
SPECIALIOSIOS BENDRŲJŲ REIKALŲ TARYBOS (50 STRAIPSNIS) IR
2018 M. SPALIO 18 D. EUROPOS VADOVŲ TARYBOS IR SPECIALIOSIOS
EUROPOS VADOVŲ TARYBOS (50 STRAIPSNIS) POSĖDŽIUOSE**

Nr.
Vilnius

Pritarti Užsienio reikalų ministerijos teikiamoms Lietuvos Respublikos pozicijoms dėl klausimų, svarstomų 2018 m. spalio 16 d. Europos Sąjungos Bendrųjų reikalų tarybos ir specialiosios Bendrųjų reikalų tarybos (50 straipsnis) ir 2018 m. spalio 18 d. Europos Vadovų Tarybos ir specialiosios Europos Vadovų Tarybos (50 straipsnis) posėdžiuose.

Ministras Pirmininkas

Albinas Zananavičius
Viceministras

2018-10-29

**LIETUVOS RESPUBLIKOS POZICIJOS DĖL KLAUSIMŲ, SVARSTOMŲ
2018 M. SPALIO 16 D. EUROPOS SĄJUNGOS BENDRŲJŲ REIKALŲ TARYBOS IR
SPECIALIOSIOS BENDRŲJŲ REIKALŲ TARYBOS (50 STRAIPSNIS) IR
2018 M. SPALIO 18 D. EUROPOS VADOVŲ TARYBOS IR
2018 M. SPECIALIOSIOS EUROPOS VADOVŲ TARYBOS (50 STRAIPSNIS)
POSĖDŽIUOSE**

2018 m. spalio 16 d. ES Bendrųjų reikalų tarybos (BRT) posėdis

BRT posėdžio metu ministrai tęs diskusijas dėl 2021–2027 m. Daugiametės finansinės programos, bus aptariama dabartinė padėtis dėl teisinės sistemos reformos Lenkijoje bei supažindinama su teisės viršenybės situacija Vengrijoje. Rengiantis spalio 18 d. EVT bus aptariamas išvadų projektas, apžvelgiama pasiekta pažanga įgyvendinant EVT sprendimus. Kartu su EVT spalio 18 d. įvyks Euro zonos viršūnių susitikimas, kuriame bus apžvelgiama dabartinė padėtis ir būsimi veiksmai dėl tolesnės Europos stabilumo mechanizmo reformos.

2021–2027 m. Daugiametė finansinė programa

Spalio 16 d. BRT posėdyje pirmininkaujanti šalis pristatys derybinio paketo dokumentą dėl kitos Daugiametės finansinės programos, kuris apima horizontaliuosius klausimus, taip pat šias biudžeto išlaidų kategorijas: I „Bendroji rinka, inovacijos ir skaitmeninė ekonomika“, III „Gamtos ištekliai ir aplinka“, V „Saugumas ir gynyba“ ir VII Europos viešasis administravimas“. Lietuvai svarbiausi klausimai Pirm. šalies pateiktame dokumente – Bendroji žemės ūkio politika, ES programa „Europos horizontas“, Europos infrastruktūros tinklų priemonė, Ignalinos AE eksploatavimo nutraukimo programa, Saugumo ir gynybos politikų finansavimas.

Lietuvos pozicija: Lietuva ir toliau laikosi pozicijos, kad turi būti užtikrintas balansas tarp tradicinių politikų ir naujų prioritetų. Pabrėžiame pakankamo finansavimo būtinybę ES strateginėms politikoms – Sanglaudos politikai ir Bendrai žemės ūkio politikai. Taip pat Lietuvai svarbūs vienodų sąlygų ir platesnio dalyvavimo „Europos Horizontas“ programoje aspektai. Lietuva ir toliau laikosi pozicijos dėl visiško TI konvergencijos proceso užbaigimo bei palaipsniško paramos lėšų kaimo plėtrai mažinimo. Svarbu išlaikyti nuostatą dėl Sanglaudos fondo lėšų pervedimo į Europos infrastruktūros tinklų priemonę ir ES bendrojo finansavimo dalies padidinimo dideliems infrastruktūros projektams, finansuojamiems iš Sanglaudos fondo. Dėl Ignalinos AE – pabrėžiame šio projekto specifiškumą, būtinybę užtikrinti pakankamą ir nenutrūkstamą finansavimą, bei būtinybę išlaikyti dabartinę bendrojo finansavimo praktiką.

Pasirengimas 2018 m. spalio 18 d. Europos Vadovų Tarybos susitikimui

2018 m. spalio 18 d. Europos vadovų tarybos susitikime numatomos diskusijos dėl: migracijos (akcentuojant tolimesnį bendradarbiavimą su kilmės ir tranzito valstybėmis kovojant su žmonių gabenimu, apžvelgiant Komisijos pasiūlymus dėl Gražinimo direktyvos, Prieglobsčio agentūros ir Europos sienų ir pakrančių apsaugos); vidaus saugumo (aptariant rinkimų į Europos Parlamentą apsaugojimą nuo dezinformacijos, kibernetinių atakų, reagavimą į tarptautinio terorizmo grėsmes, atsparumą cheminėms, radiologinėms, branduolinėms rizikoms, resursų Europol užtikrinimą, atsako į krizines situacijas mechanizmo gerinimą); išorės santykiams (tema dar nenumatyta).

Lietuvos pozicija: iš esmės pritariame planuojamoms 2018 m. spalio 18 d. EVT diskusinėms temoms.

Migracija. Pabrėžiame visaapimančio požiūrio migracijos situacijos suvaldymui taikymo svarbą. Turime dirbti stiprinant ES išorės sienos saugumą, aktyviai bendradarbiauti su trečiosiomis šalimis, stiprinti nelegalių migrantų gražinimo sistemą. Pabrėžiame Lietuvos iniciatyvą dėl bendrų

ES standartų išorinės ES sienos stebėjimui priėmimo ir pakankamo finansavimo jų įgyvendinimui. Iš esmės remiame iniciatyvą steigti regionines išlaipinimo platformas bei kontrolės centrus ir laukiame tolimesnių diskusijų šiomis temomis. Remiame konsensusu paremtą sprendimą dėl Dublino reglamento. Svarbu reglamente suderinti solidarumo ir atsakomybės balansą.

Vidaus saugumas. Lietuva laikosi pozicijos, kad bendradarbiavimo su valstybėmis narėmis aspektas kuriant konkrečius pasiūlymus dėl koordinuoto ES reagavimo į dezinformacijos problemą turi būti atspindėtas ir 2018 m. spalio 18 d. EVT išvadose. Taip pat manome, kad itin svarbus žvalgybos ir saugumo tarnybų (ŽST) vaidmuo terorizmo, hibridinių ir kibernetinių grėsmių klausimais, taip užtikrinant tiek valstybių narių, tiek ir visos ES saugumą. Dėl kibernetinių iššūkių – būtina stiprinti bendrą ES atsaką į hibridines grėsmes ir dezinformaciją per stiprią ir koordinuotą strateginę komunikaciją, tai ypač svarbu prieš artėjančius rinkimus į Europos Parlamentą, siekiant didinti atsparumą kibernetinėms grėsmėms. Lietuva laikosi nuomonės, kad būtina didinti bendrą ES atsparumą plataus masto ir didelės įvairovės kibernetinėms atakoms, todėl itin vertina EVT palaikymą PESCO projektams. Būtinai konkretūs sprendimai ir koordinuotas institucijų veikimas siekiant įgyvendinti birželio EVT sprendimus. Pozityvi komunikacija nėra pakankamas atsakas esamoms grėsmėms.

Prireikus galutinę Lietuvos poziciją bus derinama darbo tvarka, gavus EVT išvadų projektą.

Pasirengimas 2018 m. spalio 18 d. Euro zonos viršūnių susitikimui

2018 m. spalio 18 d. EVT pietų metu vyks Euro zonos viršūnių susitikimas išplėstiniu (ES-27) formatu, bus kuriame bus apžvelgtas Europos stabilumo mechanizmo (ESM) reformos progresas, siekiant iki 2018 m. gruodžio mėnesio parengti bendros finansinio stabilumo stiprinimo priemonės principų ir susitarti dėl tolesnio ESM plėtojimo sąlygų.

Dėl ESM reformos. 2018 m. II pusmetį tęsiamas darbas siekiant susitarti dėl šių klausimų: ESM instrumentai – toliau analizuoti egzistuojančių instrumentų tobulinimo galimybes, užtikrinant balansą tarp instrumentų patrauklumo ir sąlygiškumo; įkūrus *Common Backstop*, iš esmės peržiūrėti DRI (*angl. direct recapitalisation instrument*); tęsti techninį darbą dėl naujų instrumentų, skirtų likvidumo problemoms spręsti, poreikio; skolos tvarumas ir ESM vaidmuo programų įgyvendinime – tobulinti ESM skolos tvarumo analizės struktūrą (*angl. debt sustainability framework*) remiantis Tarptautinio valiutos fondo patirtimi; siekti sprendimų priėmimo tik politiniu lygiu (*angl. on case by case basis*), t. y. jokio automatinio/mechaninio požiūrio į skolos tvarumo klausimus; stiprinti ESM vaidmenį kovojant su krizėmis; vadovaujantis Sutartimi nustatyti aiškias ESM, Komisijos ir Europos Centrinio banko kompetencijų ribas, siekiant išvengti funkcijų dubliavimo; ESM kaip *Common Backstop* – susitarti dėl atsinaujinančios kredito linijos iš ESM SRB (*angl. Single Resolution Board*) formos. Pasiiekti susitarimą dėl sprendimų priėmimo (pasiūlytos dvi sprendimų priėmimo opcijos: 1) SRB kreipiasi į ESM dėl *Common Backstop* poreikio. Sprendimą priima ESM BoD tylos procedūrą (per šešias valandas). Jeigu procedūra nutraukiama – šaukiamas BoD posėdis; 2) SRB informuoja ESM dėl tikėtino *Common Backstop* poreikio (prieš kelias savaites ar mėnesius). BoD deleguotų teisę tam tikrą ribotą laiką priimti sprendimus dėl *Common Backstop* panaudojimo ESM valdančiajam direktoriui.

Lietuvos pozicija:

- Manome, kad ESM instrumentai turėtų būti ne tik patrauklūs, bet ir turi turėti labai aiškius tinkamumo kriterijus.
- Prevenciniais instrumentais turėtų galėti pasinaudoti tik VN su tvarių ekonominių pagrindų. Esant dideliems ekonominiams sukrėtimams VN galėtų prašyti finansinės paramos ne pagal prevencinius instrumentus, o pagal ESM ekonominio koregavimo programą.

- Palaikome, kad Susitarimo Memorandumas (*Memorandum of Understanding*) išliktų kaip formalus pagrindas nuolat laikytis tinkamumo kriterijų.
- Palaikome stipresnį ESM vaidmenį finansinės paramos programose, atsižvelgiant į Sutartyje nustatytus apribojimus.
- Pritariame, kad ESM, kaip institucija, atsakinga už finansinės paramos teikimą, turėtų daugiau galių, vertinant finansinio stabilumo riziką, atliekant skolų tvarumo analizę ir vertinant finansinius poreikius.

Vertiname, jog sprendimas dėl išmokų iš finansinio stabilumo užtikrinimo priemonės būtų atliekamas vykdančiojo direktoriaus po direktorių valdybos vieningo balsavimo.

EVT sprendimų įgyvendinimas

Siekiant gerinti EVT išvadų įgyvendinimą, neformaliame 2016 m. balandžio 11-12 d. BRT susitikime valstybės narės (VN) sutarė, kad po kiekvienos EVT bus parengta detali priimtų sprendimų apžvalga, nurodant, kas atsakingas už konkrečių sprendimų įgyvendinimą, kokie veiksmai ir iki kada turi būti atlikti siekiant įvykdyti pavestas užduotis, o BRT reguliariai aptars pažangą. Atsižvelgiant į tai, šiame BRT posėdyje bus aptarta pasiekta pažanga įgyvendinant EVT sprendimus (dokumentas dar negautas)

Lietuvos pozicija bus derinama darbo tvarka. gavus EVT sprendimų įgyvendinimo dokumentą.

Teisinė valstybė Lenkijoje / ES sutarties 7 straipsnio 1 dalis. Pagrįstas pasiūlymas

Taryboje numatoma pristatyti dabartinę situaciją dėl teisės viršenybės Lenkijoje. Šių metų rugsėjo 24 d. Komisija kreipėsi į Europos Teisingumo Teismą dėl Lenkijos Aukščiausiojo teismo (AT) nepriklausomumo užtikrinimo dėl paankstinto teisėjų išėjimo į pensiją ir paprašė Teismą taikyti laikinąsias priemones, kuriomis būtų atkurta iki 2018 m. balandžio 3 d. (ginčijamų įstatymų priėmimo) buvusi Lenkijos AT padėtis. Po kreipimosi į Teismą nuspręsta neorganizuoti Lenkijos klausymų spalio mėn. BRT. Kreipimasis į Teismą inicijuotas pagreitinta procedūra, tad sprendimo laukiama per 2–3 mėnesius. Gavus Teismo sprendimą būtų galima tęsti klausymus gruodžio mėnesio BRT. Klausymai (*hearing*) – būtinas 7 (1) str. procedūros etapas: prieš priimdama sprendimą, kad iškilo pavojus, jog valstybė narė gali šiuurkščiai pažeisti 2 str. nurodytas vertybes, Taryba *išklaus*o tą valstybę narę ir gali teikti jai rekomendacijas. Klausymų metu svarstoma valstybė narė tiesiogiai atsako į kitų valstybių narių klausimus. Pirmieji klausymai vyko birželio mėn. 26 d., o antrieji – rugsėjo 18 d. BRT.

Lietuvos pozicija: išliekame suinteresuoti konstruktyviu Komisijos ir Lenkijos dialogu. Prasidėjęs Teismo procesas neužkerta kelio tolesniam šalių dialogui. Manome, kad ginčo sprendimas konsensusu vis dar yra įmanomas. Tikimės, kad tolesnėmis abiejų pusių pastangomis pavyks išvengti ES skaldančio balsavimo Taryboje.

Teisinė valstybė Vengrijoje / ES sutarties 7 straipsnio 1 dalis. Pagrįstas pasiūlymas

Taryboje bus pristatyta pirmininkaujančios valstybės informacija dėl teisės viršenybės Vengrijoje. Šių metų rugsėjo 12 d. Europos Parlamentas priėmė rezoliuciją dėl padėties Vengrijoje pagal ES sutarties 7 str. 1 d. Tai precedentas, nes pirmą kartą ES istorijoje dėl ES sutarties 7-ojo straipsnio iniciavimo balsavo Europos Parlamentas (448 balsai už, 197 prieš ir 48 susilaikė). Rezoliucijoje perspėjama, kad Vengrijos veiksmai kelia „sistemine grėsmę“ bloko pamatinėms demokratinėms vertybėms. Reiškiamas susirūpinimas dėl Vengrijos teismų nepriklausomybės, korupcijos, raiškos laisvės, akademinės laisvės, religinės laisvės ir mažumų bei pabėgėlių teisių. Rezoliucijoje kreipiamasi į Tarybą raginant įvertinus padėtį šalyje parengti Vengrijai atitinkamas

rekomendacijas pagal ESS 7(1) str. Prieš balsavimą Vengrija išplatino poziciją dėl balsavimo taisyklių EP – siekė susilaikysiančiųjų įskaičiavimo, skaičiuojant reikalingą 2/3 balsavusiųjų daugumą. Balsavime susilaikiusių balsai nebuvo įskaičiuoti, konstatuota reikalinga 2/3 kvalifikuota dauguma. Dėl to rugsėjo 17 d. Vengrijos vyriausybė kreipėsi į ES Teisingumo Teismą, kvestionuodama priimtos EP rezoliucijos teisėtumą. Dėl tolesnio proceso pagal ESS 7(1) str. organizavimo sprendžia Taryba. Ji gali svarstyti ir spręsti dėl Vengrijos klausimų organizavimo, nelaukiant Teismo sprendimo, tačiau Teismui pripažinus EP priimtą sprendimą neteisėtu, bet kokie Tarybos veiksmai neturėtų teisinio pagrindo.

Lietuvos pozicija: atidžiai stebime situaciją Vengrijoje bei jos dialogą su ES institucijomis. Tikimės, kad pavyks rasti abiem pusėms priimtinus sprendimus, kurie užtikrintų teisės viršenybės principų įgyvendinimą.

2018 m. spalio 16 d. specialiosios (50 str.) Bendrųjų reikalų tarybos (BRT) posėdis

Spalio 16 d. specialiosios BRT posėdis bus skirtas aptarti pažangą derybose dėl Jungtinės Karalystės (JK) išstojimo iš ES ir tolimesnius veiksmus. Posėdyje taip pat gali būti aptariamas Išstojimo sutarties projektas ir Politinė deklaracija dėl JK ir ES ateities santykių pagrindų (dokumentai kol kas negauti).

Derybos dėl JK pareiškimo pagal 50 str. (Dabartinė padėtis)

Pasirengimas 2018 m. spalio 18 d. EVT (50 str.)

Penktadienį, spalio 5 d., vyko papildomas Coreper (50 straipsnis) posėdis – jo metu Komisija pristatė, kaip mato situaciją derybose iki EVT ir toliau.

Komisijos koledžas trečiadienį, spalio 10 d., turi tvirtinti dar vieną komunikatą dėl parengties, taip pat galimai - Politinės deklaracijos dėl ateities santykių su JK elementus. Tuomet jie būtų išplatinti VN ir aptariami tos dienos Coreper. Tačiau jei JK konservatorių konferencija baigtųsi blogai ir Theresa May nepasiūlytų nieko priimtino dėl Airijos/Š. Airijos sienos klausimo (*backstop*), tuomet koledžas deklaracijos elementų netvirtintų ir spalio EVT išvados būtų akcentuojamas pasirengimas *No-deal*.

Bet kuriuo atveju turės būti rengiamos spalio 18 d. EVT išvados, kuriose būtų įvertinta derybų pažanga ir (jei situacija palanki) M. Barnier būtų duotas mandatas toliau rengti Politinę deklaraciją iki lapkričio EVT. Kartu būtų patvirtinta, kad lapkričio EVT reikalinga. Galima data – lapkričio 17–18 d.

Tikėtina, kad EVT išvadų projektas bus pateiktas Šerpa susitikime pirmadienį, spalio 15 d., t. y. 1 d. prieš BRT. JK tikisi, kad Politinės deklaracijos projektas bus aptartas ir su jais dar iki spalio EVT.

JK aktualijos

Po sėkmingai tiek partijai, tiek jos lyderei Premjerei Th.May pasibaigusios konservatorių konferencijos (spalio 2–4 d.) Th.May sustiprino savo pozicijas, bent jau laikinai ir gavo tam tikrą manevro laisvę. Partija ir šalis gavo labai aiškias žinutes ir ateities politikos pažadą. Žinios dėl Brexit'o: tam, kad įgyvendintų JK piliečių išreikštą valią dėl Brexit'o, partija turi susivienyti. Idealaus Brexit'o nebus, bus reikalingi kompromisai (tiek su ES, tiek konservatorių partijos viduje). Jeigu nebus paramos pasiektam susitarimui su ES, Brexit'as gali apskritai neįvykti – galimas ir antras referendumas (nors Th.May yra nusistačiusi prieš tai), ir priešlaikiniai rinkimai, kurie grėstų Corbyno leiboristų atėjimu į valdžią. Galimybė, kad Brexit'as apskritai neįvyks, kad į valdžią gali ateiti leiboristai bei perspektyva susitarus dėl Brexit'o po 2019.03.29 d. susikoncentruoti į kitas vidaus politikos aktualijas (ekonomiką, socialinę politiką, sveikatos apsaugą, infrastruktūros plėtrą, migraciją, viešąjį saugumą, švietimą ir t.t.) yra viliojanti ir vienijanti, kaip ir Premjerės pažadas baigti taupymo politiką. Kaip ir Th.May pareiškime rugsėjo 21 d. žodis "Chequers" nebeminimas. Iš esmės, kalbama apie laisvos prekybos sutarties perspektyvą su Airijos backstop'u, pereinamuoju laikotarpiu (piliečių teisės ir finansinių įsipareigojimų klausimas jau iš esmės sutarti, sutarus dėl backstop'o ir nustatčius ateities ES-JK santykių pagrindinius parametrus turėtume ir Išstojimo sutartį, ir Politinę deklaraciją dėl ateities santykių pagrindų). Migracijos politika ES piliečių atžvilgiu po pereinamojo laikotarpio galėtų būti derybų dėl ateities ES-JK santykių paketo dalis. Spalio EVT JK būtinai reikia gauti pasiektos pakankamos pažangos pažadą ir specialų lapkričio samitą. Britams gyvybiškai reikia pereinamojo laikotarpio, todėl turi būti pajudėta dėl backstop'o.

Neformali EVT Zalcburge rugsėjo 19-20 d.

Vadovai ES 27 sudėti aptarė Brexit'ą, apžvelgė pažangą derybose su JK, tolesnius veiksmus. 27 vadovai patvirtino, kad su JK toliau deramasi pagal 2018 m. kovo EVT gaires. vieningai sutarė, kad

nebus jokio susitarimo dėl išstojimo, jei nebus tvirto, veiksmingo ir teisiškai privalomo stabilumą užtikrinančio sprendimo dėl Airijos; sutarė parengti bendrą politinę deklaraciją, kuri kiek įmanoma aiškiau apibrėžtų mūsų būsimus santykius. Spalio mėn. derybose dėl Brexit'o laukiama maksimalios pažangos ir rezultatų, kartu bus sprendžiama, ar yra tinkamos sąlygos tam, jog lapkričio mėn. būtų sušauktas neeilinis aukščiausiojo lygio susitikimas Išstojimo susitarimui finalizuoti ir formalizuoti. Neformali EVT Brexit'o klausimu atnešė kiek kitus rezultatus, nei tikėtasi. Prieš Zalcburgo EVT buvo ruošiamasi išlaikyti kuo ramesnę retoriką britų atžvilgiu, ypač atsižvelgiant į artėjančias partines konferencijas JK. Tačiau įvyko nemenkas susipriešinimas, atspindėtas viešoje erdvėje. Th. May ir D. Tusk apsikeitė aštriais pareiškimais. JK reakcijos į EK siūlomą backstop'ą buvo kritiškos (Th. May pareiškimai prieš Zalcburgą ir Zalcburge (spalio 19-20 d.), kad ES nori skaldyti šalį, kad skirtingos šalies dalys priklausytų skirtingiems muitų režimams, kad tai gresia suverenumui, ir pan.

Rugsėjo 18 d. BRT (50 str.) rezultatai:

Šioje BRT ES vyriausiasis derybininkas M. Barnier pristatė, kaip EK siūlo adaptuoti ES anksčiau pasiūlytą sprendimą dėl Airijos/Š. Airijos sienos (backstop), kad jis būtų labiau priimtinas JK. Pasiūlymų esmė – prekių patikrinimus vykdyti ne prie sienos, juos išskaidyti. Prie sienos (Š. Airijos jūrų uostuose) būtų vykdomas tik veterinarinis gyvūnų ir gyvūninės kilmės produktų patikrinimas - tai daroma ir dabar, tačiau tikrinimų apimtys ženkliai išaugtų.

Pagrindinė problema dėl ateities santykių yra JK pasiūlymai dėl ekonominio bendradarbiavimo (*single rulebook* ir *facilitated customs arrangement*) - ES nepriimtina, kad JK būtų leista dalyvauti vien tik ES vidaus prekių rinkoje (tai būtų žalinga ES ekonomiškai). Pasiūlymas dėl muitinių bendradarbiavimo taip pat nepriimtinas dėl eilės priežasčių (sudėtinga priežiūra, didelė sukčiavimo rizika, etc.). Barnier akcentavo, kad esminė pažanga derybose turi būti pasiekta iki spalio 18 d. EVT. Tikėtina, kad iki spalio EVT dar nepavyks susiderėti dėl Išstojimo sutarties ir reikės neeilinės EVT lapkritį.

Tikėtina, kad dėl adaptuoto backstop'o pasiūlymo šiuo metu kalbasi ES-JK derybininkai, bet oficialiai ar viešai jis rašytiniu pavidalu nėra pateiktas ir svarstomas. JK kol kas neturi labai aiškaus ir detalaus pasiūlymo dėl backstop'o, nori parengti jį kartu su COM, kad nebūtų atmestas.

Brexit kalendorius:

Tęsimos ES-JK derybos dėl Išstojimo sutarties atvirų klausimų ir Politinės deklaracijos principų.

2018 m. spalio 18 d. EVT

Galima neeilinė EVT lapkričio 17-18 d.

2018 m. pab. – 2019 m. pr. EP pritarimas Išstojimo sutarčiai, po to tvirtinimas Taryboje;

2019 m. pr. – Išstojimo sutarties ratifikavimas JK parlamente;

2019 m. kovo 29 d. JK išstojimo data (**paskutinė JK narystės ES diena**);

2020 m. gruodžio 31 d. pereinamojo laikotarpio pabaiga.

Lietuvos pozicija: Lietuva suinteresuota, kad spalio EVT būtų fiksuota esminė pažanga ES ir JK derybose dėl likusių JK išstojimo klausimų (pagrindė Airijos sienos klausimas), tai padidintų galimybę, kad neeilinėje lapkričio EVT galėtų būti fiksuotas galutinis susitarimas dėl JK išstojimo iš ES sutarties ir Politinės deklaracijos dėl ateities santykių pagrindų. Tai padėtų užsitikrinti, kad bus išsaugoti jau pasiekti susitarimai dėl Lietuvos (ir ES) piliečių teisių apsaugos JK, dėl JK finansinių įsipareigojimų, ir kad nebus staigaus pokyčio ES-JK santykiuose nuo JK išstojimo dienos (nes įsigalios pereinamasis laikotarpis). Tai suteiktų teisinio aiškumo Lietuvos piliečiams ir verslui.

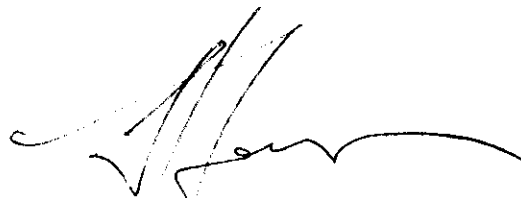
Lietuva suinteresuota, kad būtų išvengta Nesusitarimo scenarijaus – nes tai reikštų ES-JK santykių krizę, tikėtina stipriai pablogintų ateities bendradarbiavimo perspektyvas. Tai gali turėti praktinių pasekmių Europos saugumui regione. JK viduje galimai eskaluotųsi klausimas dėl JK įsipareigojimų Europos saugumui. Nesusitarimo atveju atsirastų finansinė „skylė“ ES biudžete – dėl to Lietuvai gali tekti papildomai mokėti į ES biudžetą apie 36-38 mln. per metus (jei tektų pasidalinti JK apie 10 mlrd. įmoką tarp ES27). Ekonominės pasekmės - įsigaliojusių PPO taisyklės, atsirastų muitai. Nukentėtų visų VN ir JK ūkiai.

Lietuva suinteresuota, kad Nesusitarimo scenarijaus atveju EK padėtų valstybėms narėms, koordinuodama teisėkūros ir informacinio pobūdžio pasirengimo Brexit'ui veiksmus.

Kalbant apie politinę deklaraciją, Lietuva suinteresuota, kad joje būtų fiksuotas ketinimas sudaryti plačią ES-JK bendradarbiavimo sutartį (atsižvelgiant į JK nubrėžtas raudonas linijas), kuri leistų išlaikyti JK kuo arčiau ES visose pagrindinėse srityse – ekonominiame bendradarbiavime, išorinio ir vidaus saugumo srityse, ir sudarant ES-JK sektorinius susitarimus kt. srityse – transporto, socialinėje, etc.

Prireikus galutinę Lietuvos poziciją bus derinama darbo tvarka, gavus papildomus dokumentus (Išstojimo sutarties, Politinės deklaracijos dėl JK ir ES ateities santykių pagrindų projektą).

Albinas Zananavičius
Viceministras

2018-10-09